

**MINISTERIE VAN DE
VLAAMSE GEMEENSCHAP**

Administratie Milieu,
Natuur en Landinrichting

**INSTITUUT VOOR BOSBOUW
EN WILDBEHEER**

**Overzicht van de natuurwaarden in het domein de
Overheide met enkele preliminaire adviezen betreffende
het beheer van het gebied**

Kris Vandekerkhove, Luc De Keersmaeker en Diego Van Den Meersschaut

IBW Bb R 2000.0019

**Overzicht van de natuurwaarden in het domein de
Overheide met enkele preliminaire adviezen betreffende
het beheer van het gebied**

Kris Vandekerkhove, Luc De Keersmaeker en Diego Van Den Meersschaut

IBW Bb R 2000.002 2

Eigendom Bibliotheek
Instituut voor Bosbouw
en Wildbeheer
Gaverstraat 4 - 9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 43 71 27
Onder toezicht:
Bart Goossens

Overzicht van de natuurwaarden in het domein de Overheide met enkele preliminaire adviezen betreffende het beheer van het gebied

Kris Vandekerkhove, Luc De Keersmaeker en Diego Van Den Meersschaut

Inleiding.

Halfweg 1998 werd een vrij omvangrijke private eigendom met een totale oppervlakte van 445 ha, grenzend aan het domeinbos van Ravels te koop aangeboden aan het Vlaams Gewest. In het kader van de opmaak van een aankoopdossier werd het IBW uitgenodigd een bondig advies te formuleren betreffende de waarde van het gebied, met bijzondere aandacht voor de ecologische waarde. Aan de hand van een drietal terreinbezoeken werd het gebied doorkruist, waarbij de belangrijkste blokken die te koop werden aangeboden naar hun natuurwaarde en – potenties werden beoordeeld. De resultaten van deze, zeer rudimentaire en ongetwijfeld onvolledige validering is hieronder weergegeven. Hieraan zijn ook een aantal suggesties naar beheer gekoppeld.

Studie van oude kaarten.

Het gehele gebied maakte tot halverwege vorige eeuw nog integraal deel uit van een uitgestrekt heidegebied met verspreide vennen. Op de stafkaart van 1890 kunnen de eerste bebossingen en landbouwontginningen worden waargenomen, zij het dat deze nog zeer kleinschalig waren. Net ten noorden van het ven de Bogaard komen de eerste bosbestanden voor.

Op de kaart van 1924 is het gebied reeds grotendeels ontgonnen : het gebied van de Lei bestaat nog steeds uit open heide en vennen, maar de heidegebieden ten oosten en ten zuiden van de Bogaard waren reeds ontgonnen en voornamelijk in bos en grasland omgezet. Sindsdien zijn hier nog weinig wijzigingen in het landgebruik opgetreden.

Na 1924 deden zich de belangrijkste wijzigingen voor in de open terreinen : van het uitgestrekte heidegebied ten oosten van bovengenoemd boscomplex dat in 1924 nog bestond blijft in 1950 niets meer over : alle heide is omgezet in akker en vooral in grasland. De laatste tientallen jaren worden deze weilanden die zich hadden ontwikkeld tot belangrijke weidevogelgebieden massaal gescheurd en omgezet in maisakkers in functie van de intensieve veeveelt en de afzet van drijfmest.

De Lei (kaart 1)

Dit gebied vormt de noordoostelijke uitloper van het domeinbos Ravels en vormt een belangrijke verbinding naar de boscomplexen op Nederlands grondgebied. De heide werd er pas vanaf de jaren 20 ontgonnen en bebost.

Beschrijving van de natuurwaarden van het gebied :

De noordelijk helft van het gebied is enigszins gedegradieerd maar bevat nog steeds belangrijke natuurwaarden en grote potenties voor natuurherstel. Het grootste ven (1) is sterk verland, met veenmossen en Veenpluis. Er zijn ook aanwijzingen van stikstofaanrijking : Knolrus (*Juncus bulbosus*) is abundant aanwezig. Ook Veelstengelige waterbies wijst in die richting. Daarnaast waren ook Waternavel en Dophei aanwezig. Groene kikker en Bloedrode heidelibel werden massaal waargenomen. De noordwestelijke uitloper van dit ven is volledig verland en bestaat grotendeels uit grote pollens van Pitrus en Pijpenstrootje.

heidelibel werden massaal waargenomen. De noordwestelijke uitloper van dit ven is volledig verland en bestaat grotendeels uit grote pollen van Pitrus en Pijpenstrootje.

Het aansluitende bestand van Grove den (2) is zeer gesloten en van slechte kwaliteit : het werd wellicht nooit deftig gedund. Er is een zeer beperkte bijmenging van berk aanwezig. De kruidvegetatie bestaat uitsluitend uit Pijpenstrootje.

Het kleinere ven (3) was blijkbaar recent geruimd en is een stuk rijker dan het grote ven. Op de minerale bodem ontwikkelden zich pionierssoorten als Kleine zonnedauw en Dophei. In de niet geruimde oevers kwam Veenpluis, Waternavel en Veelstengelige waterbies vrij veel voor. Het is momenteel het interessantste venetje in dit gebied. Door de aanwezigheid van open water is er ook een vrij rijke libellenfauna aanwezig : naast de alomtegenwoordige Bloedrode en Zwarte heidelibel werden ook Gewone en Houtpantserjuffer waargenomen.

Tussen de vennen en de grens met Nederland komt een gesloten vrij jong bestand van Grove den voor (4). Er is geen bijmenging met loofhout aanwezig, ook een onderetage ontbreekt volledig.

Het dennenbestand ten zuiden van de vennen (5) werd kaalgekapt. De kaalvlakte wordt volledig ingenomen door Pijpenstrootje (zangpost van Boompieper aanwezig). Het kleinste ven (6) is volledig omgeven door het dennenbos en is vrij soortenarm en volledig verland : vooral Knolrus en een weinig Veenpluis werden er waargenomen.

De zuidelijke helft van het domein (7) bestaat voornamelijk uit middeloude bestanden van Corsicaanse den met zeer weinig ondergroei en heeft een beperkte natuurwaarde. Centraal doorheen dit zuidelijke deel komt een strook voor die vooral uit loofhout bestaat. Ook komt een groot bestand van gemengd loofhout, vooral Zwarte els voor, met centraal hierin een maisakker (8).

In het westen van het domein komen nog twee grotere maisakkers voor, die ook deel uitmaken van de eigendom

Beheersvoorstellen in functie van de aanwezige natuurwaarden :

De aanwezige natuurwaarden in de open sfeer zijn vrij bijzonder te noemen en verdienen de nodige aandacht. De belangrijkste basisvereisten hiervoor zijn voldoende licht, voldoende hoge waterstand en afscherming voor eutrofiëring.

In functie van de eerste vereiste is het wenselijk enkele zware kappingen in de noordelijke dennenbestanden (2) en (4) door te voeren. Hierbij wordt best met een graduele dunningssterkte gewerkt, waarbij een strook aangrenzend bij de vennen en de zone tussen de vennen in praktisch volledig wordt kaalgekapt, terwijl de rand naar de aangrenzende landbouwpercelen zeer gesloten gehouden wordt. Deze bosgordel vangt immers in niet onbelangrijke mate de nefaste inwaai van stikstof uit de aangrenzende intensieve landbouw op. In functie van pionierssoorten als Moeraswolfsklauw en Zonnedauw, en de opbouw van een soortenrijke vochtgradiënt kunnen een aantal oeverstroken van de vennen, preferentieel met zuidexpositie, worden afgeschuind.

Wat betreft de waterstanden en de waterkwaliteit kan nagegaan worden in hoeverre het waterpeil, eventueel via het plaatsen van stuwen, gestabiliseerd kan worden op het gewenste niveau voor een volwaardige venontwikkeling. Dit uiteraard op voorwaarde dat het aangevoerde water niet geëutrofiëerd is.

In het zuidelijke deel kan de ingesloten maisakker spontaan verbossen en opgaan in het bestand van Zwarte els. Een sterke dunning in de Corsicaanse dennen kan ook hier mogelijkheden bieden voor spontane ingroei van loofhout.

De Bogaard en omgeving (kaart 2)

De Bogaard zelf is een groot ven, grotendeels omgeven door bosbestanden. Het ven heeft te lijden onder verdroging. Knolrus is sterk aanwezig. Andere soorten die werden waargenomen:

- Melkeppe (*Peucedanum palustre*)
- Veerdelig tandzaad (*Bidens tripartita*)
- Waternavel (*Hydrocotyle vulgaris*)
- Veenmossen (*Sphagnum* spp.)
- Gagel (*Myrica gale*)
- Gele lis (*Iris pseudacorus*)
- Blauw glidkruid (*Scutellaria galericulata*)
- Drijvend fonteinkruid (*Potamogeton natans*)

Tafeleend, Kuifeend, Wilde eend en Fuut werden waargenomen. Ook Blauwborst komt naar verluid voor.

De bosbestanden ten westen van het ven (1) bestaan vooral uit Grove den, met veel dood hout en natuurlijke bijmenging van vooral Berk. De bosstrook die grenst aan de Bogaard (ervan gescheiden door een gracht en een dijk) bestaat uit loofhout, vooral Zwarte els en Berk en wat Zomereik. Er komt weinig Amerikaanse vogelkers voor.

De noordelijk aangrenzende bestanden van Grove den (2) zijn vrij ijl, met een beperkt ontwikkelde onderetage die vooral uit berk bestaat. Er komt weinig tot vrij veel Amerikaanse vogelkers voor (10-50% bedekking). Er komt tevens een gesloten bestand voor van Berk met bijmenging van Amerikaanse en inlandse eik (3).

Deze bestanden (2 en 3) zijn de enige in de wijde omgeving die op de stafkaart van 1890 reeds bebost zijn.

Een tweede ven (4) is omgeven met gesloten loofbos, vooral Zwarte els en Berk. Hier werd Moerasviooltje waargenomen. Het ven zelf werd niet geïnventariseerd maar bevatte op het eerste zicht weinig vegetatie. Beide vennen zijn met elkaar verbonden via een sloot dat door een loofhoutbestand loopt. Op de natste plaatsen bestaat dit bestand vooral uit Zwarte en Witte els, op de drogere delen (5) bestaat het uit een gesloten Berkenbos en een Eikenbestand met in de onderetage vrij veel Amerikaanse vogelkers.

De zuidelijk aangrenzende Grove dennenbestanden zijn middeloude bestanden met een gesloten onderetage die voor 90% uit Amerikaanse vogelkers bestaat, aangevuld met Berk, Vuilboom en Lijsterbes. Een dennenbestand (6) werd recent sterk gedund. Bovendien werd de onderetage die blijkbaar vooral uit berk bestond, volledig weggekapt.

Beheersvoorstellen

Voor de Bogaard geldt hetzelfde als voor de Lei : de oostelijke en noordelijke oever moeten voldoende worden vrijgesteld om de ontwikkeling van rijke oevervegetaties mogelijk te maken. Hier is een herstel van het oorspronkelijke waterpeil wellicht nog dringender, met dezelfde randvoorwaarden wat betreft waterkwaliteit.

Voor de bosbestanden dringt zich vooral een bestrijding van Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik op. De loofhoutbestanden en de bestanden ten westen van de Bogaard zijn zeer rijk aan structuur door spontane ontwikkeling, en hebben hierdoor een belangrijke natuurwaarde gekregen. Het is wenselijk deze ontwikkeling ongestoord te laten doorgaan.

Boscomplex ten zuiden van de Bogaard (kaart 3)

Dit aaneengesloten boscomplex van ca 100 ha werd praktisch volledig tussen 1890 en 1920 ontgonnen. Het bestaat grotendeels uit middeloude bestanden van Grove den, met een zeer gesloten onderetage. Centraal in het complex (1) bestaat die praktisch volledig uit Amerikaanse vogelkers. Plaatselijk (2) werd de soort er bestreden (wellicht echter enkel afgezet en niet behandeld zoals uit de heropslag blijkt). Naar de randen toe vermindert het aandeel gestaag, in zoverre dat in de bestanden die de westelijke en noordelijke bosrand uitmaken deze exoot praktisch ontbreekt. De rijke onderetage bestaat daar (3) uit Berk, Zomereik, Lijsterbes, Vuilboom. Het bos wordt aan de noord- en westzijde begrensd door een dreef van Zomereiken.

Het voorkomen van de Amerikaanse vogelkers is duidelijk gebonden aan de vochttoestand : het centrale gedeelte is immers hoger gelegen en droger, naar de randen daalt men af naar de vallei van de Aa, waardoor de omstandigheden blijkbaar minder goed zijn voor de ontwikkeling van de Amerikaanse vogelkers.

Centraal in het complex (4) komt een zeer waardevol en rijk Zomereikenbestand voor. Het bestand is zeer structuur- en soortenrijk met Berk, Vuilboom, Lijsterbes, Zwarte els en weinig Amerikaanse vogelkers in de onderetage. De kruidlaag bevat vrij veel bramen en kamperfoelie. De eiken hebben blijkbaar sterk te lijden onder Eikenprocessierups met vrij veel sterfte tot gevolg. Hoewel nefast voor de eiken heeft dit tot gevolg dat dit bestand, hoewel het een vrij jong bestand is, opmerkelijk veel dood hout bevat. Op de stafkaart van 1924 staat dit bestand immers nog als grasland ingetekend. Vooral de zuidelijke helft van het bestand is rijk gestructureerd. De noordelijke helft heeft een veel ijlere onderetage. Het oorspronkelijke wijde plantverband (10 x 10 ?) is er nog duidelijk herkenbaar.

Ook het aangrenzende bestand (5) heeft een hoge natuurwaarde. Het bestaat uit een structuurrijke menging van Grove den en Berk, met veel Lijsterbes in de onderetage. Verder komt ook hier veel dood hout voor, evenals enkele Douglassen. In de kruidlaag ook Brede stekelvaren en Pijpenstrootje. De noordoostelijke hoek van dit bestand bestaat uit Corsicaanse den met een gesloten onderetage van Amerikaanse vogelkers.

De bestanden van Corsicaanse den (6) zijn zeer structuurarm en bevatten nauwelijks een onderetage of kruidlaag; er komen enkele Amerikaanse vogelkersen voor.

Het ven (7) dat hier bij aansluit daarentegen is bijzonder waardevol en rijk; het is ongetwijfeld het meest interessante ven in de wijde omgeving. Volgende plantensoorten werden in of nabij het ven aangetroffen :

Kleine zonnedaauw (<i>Drosera intermedia</i>)	Wolfspoot (<i>Lycopus europaeus</i>)
Waterviel (<i>Hydrocotyle vulgaris</i>)	Kale jonker (<i>Cirsium palustre</i>)
Moerashertshooi (<i>Hypericum elodes</i>)	Tormentil (<i>Potentilla erecta</i>)
Witte waterranonkel (<i>Ranunculus ololeucos</i>)	Biezenknopen (<i>Juncus conglomeratus</i>)
Moeraswolfsklauw (<i>Lycopodiella inundata</i>)	Moerasdroogbloem (<i>Gnaphalium uliginosum</i>)
Grondster (<i>Illecebrum verticillatum</i>)	Veenmossen
Knolrus (<i>Juncus bulbosus</i>)	
Veldrus (<i>Juncus acutiflorus</i>)	Koningsvaren (<i>Osmunda regalis</i>)
Moeraswalstro (<i>Galium palustre</i>)	Mannetjesereprijs (<i>Veronica officinalis</i>)
Moerasstruisgras (<i>Agrostis canina</i>)	Grasmuur (<i>Stellaria graminea</i>)
Veelstengelige waterbies (<i>Eleocharis multicaulis</i>)	
Grote wederik (<i>Lysimachia vulgaris</i>)	

Witte waterranonkel, Moeraswolfsklauw en Moerashertshooi zijn zeldzame tot zeer zeldzame planten gebonden aan oligotrofe waters en oevers. De zuidelijke oever van het ven was recent afgegraven, wat zich vertaalde in een massale ontwikkeling van Kleine zonnedaauw.

Verder werden zeer veel libellen en juffers van uiteenlopende soorten waargenomen, evenals Schaatsenrijders en Draaikevers.

Een wildakker met mais ingezaaid grenst onmiddellijk ten oosten aan het ven. Tussen beide in komt een smalle houtkant voor met Berk, Rhododendron, Wilg en Amerikaanse vogelkers. Hier komt tevens Koningsvaren voor.

Het loofhoutbestand ten noordoosten (8) bestaat bijna uitsluitend uit Amerikaanse vogelkers; het gedeelte ten zuidoosten is halfopen en bestaat vooral uit berk.

Het eikenbestand (9) is eveneens sterk aangetast door Eikenprocessierups. Ook hier komt massaal Amerikaanse vogelkers voor. Verder komen hier nog een bestand van Moerasedik (10) en een gemengd bestand van Lork, Grove den en Zwarte els (11) voor.

Het bestand dat op de boskartering nog is ingetekend als 'loofhout met bijmenging van naaldhout' (12) is over zijn totale oppervlakte kaalgekapt, en gedeeltelijk ook ontstronkt. Blijkbaar werd een deel van deze kaalvlakte in '96 of '97 nog als wildakker gebruikt. Getuige hiervan de nog aanwezige maisstoppels. Nu is deze kaalvlakte grotendeels vergrast. Veelbloemige veldbies, Schapezuring, Hazezegge, Pilzegge, Trekrus, Dophei en Vogelpootje komen er voor.

Hier vindt men nog twee vrij interessante vennen : het eerste (13) bevindt zich in de kaalvlakte en werd recent blijkbaar vergraven. Moerasstruisgras is er zeer abundant aanwezig; in het ven werd een grote populatie van Witte waterranonkel vastgesteld. Andere waargenomen soorten zijn Waternavel, Trekrus, Dophei en veenmossen.

Het tweede ven (14) grenst aan het weiland. In de oeverzone werden Watertorkruid, Zompzegge, Moeraswalstro, Kale jonker en Pinksterbloem waargenomen.

Ten zuiden van de ontginningsweg komt een halfopen landschap voor. De bosbestanden zijn hier afgewisseld met maisakkers en graslanden. De maisakkers worden zwaar bemest en hebben derhalve een zeer negatieve invloed op de bosbestanden. Deze zijn matig van kwaliteit en bestaan in het noordelijk deel vooral uit loofhout, en in het zuiden vooral uit Grove den. Veelal komt een gesloten onderetage van Amerikaanse vogelkers voor. Waar dit niet het geval is, is de onderetage rijk en gevarieerd en bestaat uit berk, Vuilboom en Lijsterbes. Ook Robinia en Amerikaanse eik komen verspreid vrij veel voor.

Heel bijzonder is de spontane verbossing van een voormalige akker (15). Hier ontwikkelde zich op een achttal jaar tijd een zeer dicht bos van Wilg, Berk, Lijsterbes en (beperkt) Amerikaanse vogelkers. Een gedeelte ervan werd recent helaas terug omgezet in akker. Deze spontane verbossing heeft een grote wetenschappelijke en demonstratieve waarde wat betreft potenties voor spontane bosontwikkeling op voormalige akkers, en de studie van spontane processen van stamtaalreductie en onderlinge concurrentie.

Beheersvoorstellen

De meest urgente beheersmaatregel in de bosbestanden is de bestrijding van Amerikaanse vogelkers. Verder is het zeer wenselijk het centrale eikenbestand (4) evenals het aangrenzende gemengde bestand (5) verder spontaan te laten ontwikkelen : deze bestanden hebben de laatste decennia nog nauwelijks beheersingrepen ondergaan en hebben hierdoor een zeer hoge graad van natuurlijkheid bereikt. Het zou zeer jammer zijn deze processen te doorbreken via een regulier bosbeheer. Zeker de zuidelijke helft van beide bestanden zou hiervoor moeten worden weerhouden.

Wat betreft natuurwaarden in de open sfeer verdient het ven (7) alle aandacht. De aangrenzende wildakker dient zo snel mogelijk gesupprimeerd te worden. In tussentijd moet erop toegezien worden dat deze akker zeker niet bemest wordt, hetgeen nefaste gevolgen zou hebben voor het (lager gelegen) ven. Eens de wildakker opgegeven is zijn er interessante mogelijkheden voor verdere ontwikkeling van het ven : het ven wordt vrijgesteld en de

oostelijke en noordelijke oevers kunnen afgeschuind worden. Om de ontwikkeling van waardevolle pioniervegetaties mogelijk te maken dient een soort rotatief beheer ingesteld, waarbij periodiek een deel van de oever wordt geplagd. De aanwezige houtkant, vooral bestaande uit Amerikaanse vogelkersen en Rhododendrons wordt best volledig verwijderd. De oostelijke helft van de wildakker kan verder spontaan verbossen.

Ook de overige twee vennen verdienen een gelijkaardige behandeling. Een volwaardige ontwikkeling van het ven (13) is echter slechts mogelijk indien eutrofiëring vanuit het aangrenzende grasland wordt stopgezet (eventueel via beheersovereenkomst).

Het perceel met spontane verbossing (15) is dusdanig interessant dat dit proces ten allen prijze moet kunnen doorgaan. Bovendien vormt deze spontane verbossing een essentiële schakel in de verbinding tussen het staatsbos van Ravels en de boscomplexen van de Overheide en de Bogaard. Een verdere heringebruikname als akker zou hier een zeer spijtige zaak zijn.

Gelijkaardige verbossingen kunnen overwogen worden voor de andere tussenliggende akkers in het gebied.

In de bosbestanden zelf is ook hier de bestrijding van Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik prioritair. Ook Robinia kan zich vrij agressief verjongen op deze gronden en wordt derhalve best mee opgenomen in het bestrijdingsprogramma.

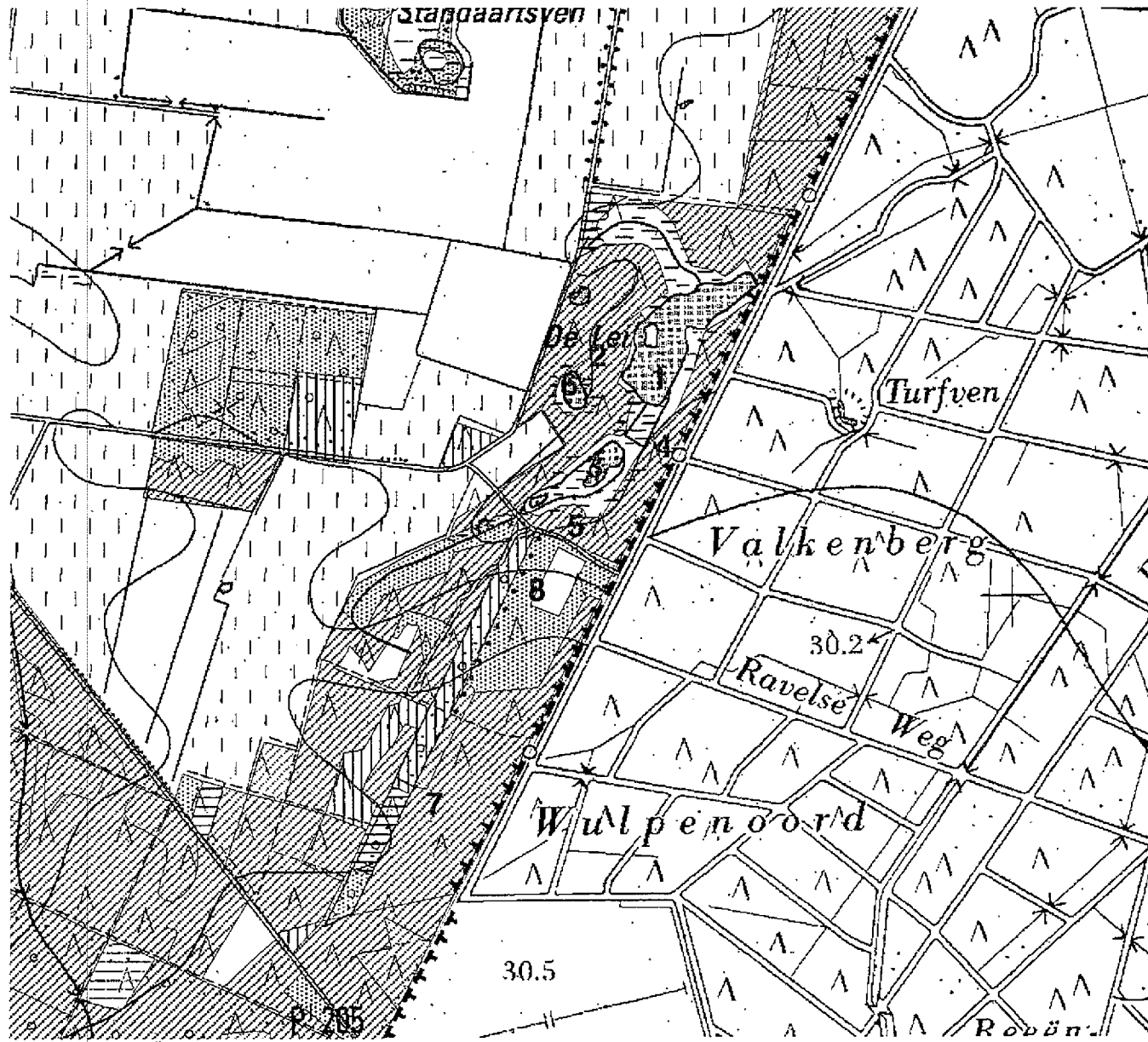
Beoordeling van de natuurwaarden in het landbouwgebied.

Vroeger was het gebied van de Overheide bekend voor zijn waardevolle vennen en het voorkomen van een gezonde populatie weidevogels. Tijdens de terreinbezoeken moest worden vastgesteld dat door de sterke intensivering van de landbouw in het gebied de hier voorkomende natuurwaarden zeer sterk gedegradeerd zijn. De weidevogelpopulaties zijn schrikbarend teruggelopen; slechts enkele territoria van Wulp werden tijdens het terreinbezoek nog vastgesteld. Ook blijkt dat de vennen die verspreid in het landbouwgebied voorkomen (Krombusseltje en Krombusseltje Zuster, evenals Standaardsven) zeer sterk gedegradeerd zijn door eutrofiëring, en hun natuurwaarde praktisch volledig hebben verloren. Dit staat in schril contrast met de vennen die in bos gelegen zijn, die momenteel nog van matige tot zeer goede kwaliteit zijn. Dit heeft niet alleen te maken met het feit dat deze vennen fysisch beter gebufferd zijn tegen eutrofiëring (via mestinsijpeling). Bovendien vormen de omgevende bosbestanden een belangrijke filter tegen de inwaai van nutriënten. Vandaar dat, in afwachting van een drastische wijziging in het lokale landbouwbeleid, alle aandacht wat betreft venherstel best wordt toegespitst op de vennen in bosverband. Dit betekent niet alleen dat deze vennen voldoende licht en water moeten krijgen, maar tevens omgeven moeten zijn door een brede en voldoende gesloten bosgordel.

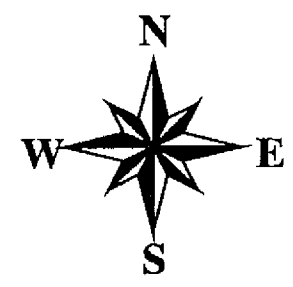
Voor intensieve landbouwgronden die beschikbaar komen zijn verschillende opties mogelijk. Maisakkers kunnen, eventueel na een voorafgaandelijke vershraling, bebost worden. Een interessant alternatief wordt hier zeker geboden door spontane verbossing : het aanwezige voorbeeld spreekt hierbij boekdelen. Graslanden worden best voorafgaandelijk beoordeeld op hun actuele en potentiële natuurwaarde vooraleer tot een eventuele be/verbossing wordt overgegaan. Een belangrijke randvoorwaarde bij de afweging van eventuele bebossing is immersdat het gebied integraal in vogelrichtlijngebied ligt omwille van de voormalige rijke populaties aan weidevogels. Er dient derhalve voldoende rekening te worden gehouden met de potenties voor herstel van deze weidevogelgebieden via natuurontwikkeling. Deze potenties situeren zich uiteraard vooral in de grote open terreinen.

Bosuitbreiding wordt derhalve best geconcentreerd in de reeds bosrijke kern tussen de Bogaard en het Bos van Ravels enerzijds en het gebied rond de Lei anderzijds. Het tussenliggende open landschap wordt best gereserveerd voor natuurontwikkeling in de open sfeer.

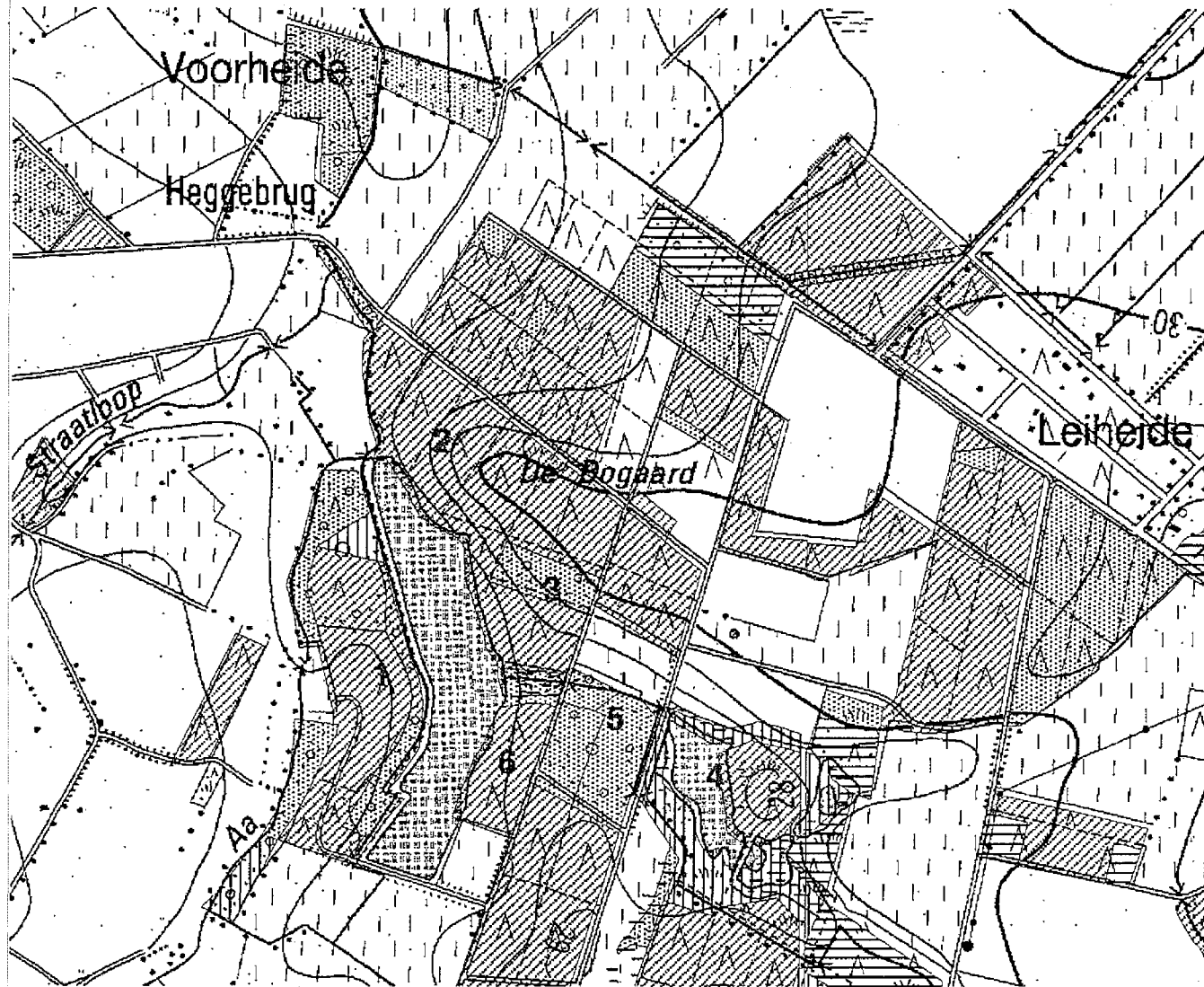
Overheide kaart 1 : De Lei

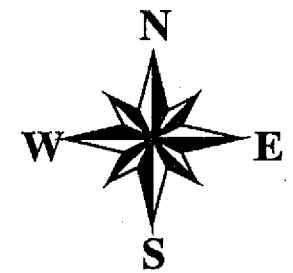
- Bos09-1**
- lork + LH
 - grove den + LH
 - zwarte den + LH
 - fijnspar + LH
 - douglas + LH
 - naaldhout + LH
 - lork
 - grove den
 - zwarte den
 - fijnspar
 - douglas
 - naaldhout
- Bos09-1**
- beuk
 - eik
 - pop.
 - loofhout
 - beuk + NH
 - eik + NH
 - pop. + NH
 - loofhout + NH
 - Prov.shp

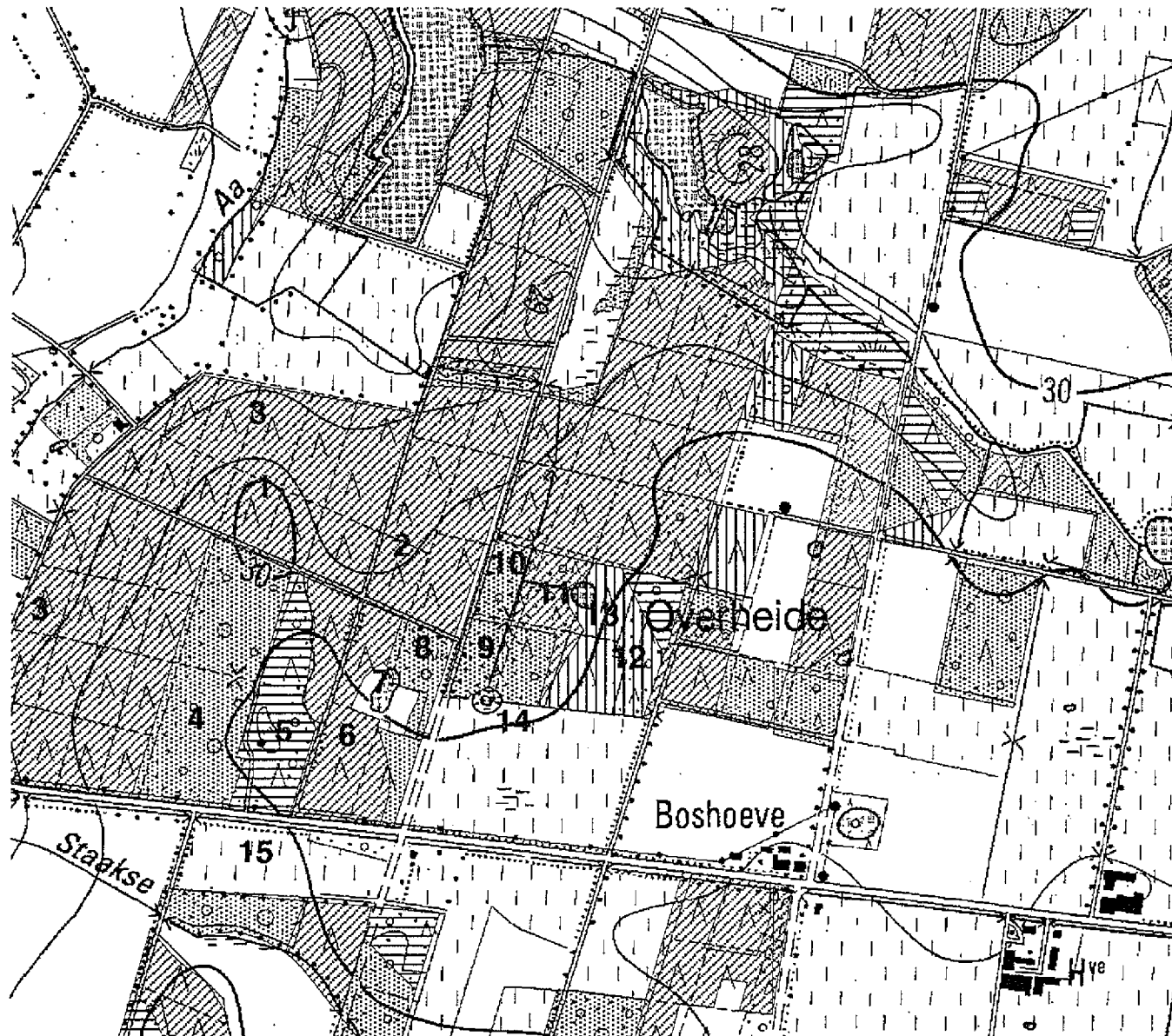
Overheide kaart 2 : de Bogaard en omgeving

- Bos09-1**
- lork + LH
 - grove den + LH
 - zwarte den + LH
 - fijnspar + LH
 - douglas + LH
 - naaldhout + LH
 - lork
 - grove den
 - zwarte den
 - fijnspar
 - douglas
 - naaldhout
- Bos09-1**
- beuk
 - eik
 - pop.
 - loofhout
 - beuk + NH
 - eik + NH
 - pop. + NH
 - loofhout + NH
 - Prov.shp

Overheide kaart 3 : complex ten zuiden van de Bogaard

- Bos09-1**
- lork + LH
 - grove den + LH
 - zwarte den + LH
 - fijnspar + LH
 - douglas + LH
 - naaldhout + LH
 - lork
 - grove den
 - zwarte den
 - fijnspar
 - douglas
 - naaldhout
- Bos09-1**
- beuk
 - eik
 - pop.
 - loofhout
 - beuk + NH
 - eik + NH
 - pop. + NH
 - loofhout + NH
 - Prov.shp

